

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Modele de consiliere a carierei pentru gimnaziu și liceu

Consilierea carierei urmărește obiective diferite în funcție de etapa de dezvoltare a elevului.

Gimnaziu

Accentul cade pe **autocunoaștere**, explorarea ocupațiilor și căutarea informațiilor. Elevul nu trebuie să ajungă la o alegere definitivă — el construiește baza necesară deciziilor ulterioare.

Liceu

Elevul continuă explorarea, dar trece treptat spre compararea alternativelor, decizie și construirea unui plan de carieră concret și realizabil.

Explorare

Autocunoaștere și descoperirea intereselor

Investigare

Căutarea informațiilor despre ocupații

Decizie

Compararea alternativelor și alegerea direcției

Planificare

Construirea pașilor concreți spre viitor

Gimnaziu: RIASEC

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

RIASEC pornește de la interesele elevului și le organizează în șase categorii profesionale. Modelul oferă un punct de plecare pentru autocunoaștere și explorarea ocupațiilor asociate fiecărui profil de interese.

R — Realist

Activități practice, tehnice, lucrul cu obiecte și mașini

I — Investigativ

Cercetare, analiză, rezolvarea problemelor complexe

A — Artistic

Creativitate, expresie, activități artistice și culturale

S — Social

Ajutorarea celorlalți, lucrul cu oamenii, educație și îngrijire

E — Întreprinzător

Leadership, persuasiune, inițiativă și conducere

C — Convențional

Organizare, date, proceduri și structuri clare

- ☐ Elevul își identifică interesele dominante și cercetează domeniile profesionale asociate acestora — modelul RIASEC este un instrument de pornire în autocunoaștere și explorarea ocupațiilor.

Gimnaziu: Teoria Culturală Relațională

Modelul pune accent pe relațiile elevului cu persoanele și comunitatea din jur ca sursă principală de informații și perspective asupra traseelor educaționale și profesionale.

Context și aplicare

Programul se adresează elevilor din mediul rural și se desfășoară timp de opt săptămâni. Consilierea valorifică rețeaua relațională a elevului ca resursă pentru explorarea carierei.

Surse relaționale de informare

Părinții

Modele de rol, experiențe profesionale și valori transmise în familie

Colegii

Perspective similare, schimb de informații și explorare comună

Comunitatea

Ocupații locale, oportunități regionale și contexte socioeconomice concrete

Gimnaziu: Omah Karier

Omah Karier folosește o **platformă digitală** pentru explorarea carierei. Activitatea elevului se organizează în patru direcții care formează un ciclu continuu de dezvoltare.

Autoevaluare

Elevul pornește de la ceea ce știe despre sine — interese, valori, aptitudini

Stabilirea obiectivelor

Definirea direcțiilor de urmărit pe termen scurt și mediu

Activități de explorare

Cercetarea opțiunilor educaționale și profesionale disponibile

Urmărirea progresului

Monitorizarea evoluției în timp și ajustarea direcției

Autoevaluare

Stabilirea obiectivelor

Activități de explorare

Urmărirea progresului

Gimnaziu: Discovery Learning

Discovery Learning pune elevul în rolul celui care caută informația. Procesul cuprinde cinci etape secvențiale prin care elevul trece de la curiozitate la concluzii proprii despre carieră.

1

Stimulare

Declanșarea curiozității față de lumea profesiilor și a ocupațiilor

2

Identificarea problemei

Formularea întrebării de cercetare — ce vreau să aflu despre carieră?

3

Colectarea datelor

Căutarea activă a informațiilor despre ocupații, domenii și trasee educaționale

4

Verificare

Validarea informațiilor obținute prin surse multiple și discuții

5

Generalizare

Formularea propriilor concluzii și integrarea lor în imaginea de sine

Gimnaziu: direcția comună a modelelor

Modelele pentru gimnaziu construiesc baza necesară alegerilor ulterioare. În această etapă, consilierea urmărește explorarea — elevul nu trebuie să ajungă la alegerea definitivă a unei profesii.

1

Mă cunosc

Autocunoaștere — valori, aptitudini,
trăsături personale

2

Îmi identific interesele

Descoperirea domeniilor care mă atrag și mă
motivează

3

Explorez ocupații

Cercetarea profesiilor și a traseelor
educaționale asociate

4

Caut informații

Colectarea datelor despre piața muncii și
cerințele profesionale

5

Descopăr posibilități

Conturarea unui orizont de opțiuni pentru
viitor

EXPLORAREA — nu decizia — este obiectivul central al consilierii carierei în gimnaziu. Toate modelele prezentate converg spre acest scop.

Liceu: Life Design Career Counseling

Modelul pornește de la povestea personală a elevului. Consilierea folosește experiențele, interesele, valorile și modul în care elevul își construiește propria poveste despre viitor pentru a clarifica direcția profesională.

Caracteristici cheie

- Între **trei și opt** ședințe de consiliere individuală
- Accent pe **adaptabilitate** — capacitatea de a răspunde schimbărilor
- Clarificarea direcției profesionale prin narațiune personală
- Valorificarea experiențelor trăite ca resurse pentru construirea viitorului

Dimensiunile modelului

Povestea personală

Experiențele și evenimentele care au modelat identitatea elevului

Interese și valori

Ce contează cu adevărat pentru elev în alegerea profesională

Construirea viitorului

Proiectarea unui traseu profesional coerent cu propria poveste

Adaptabilitate

Flexibilitatea de a revizui și ajusta direcția pe parcurs

Liceu: Modelul în Șapte Etape pentru Decizia de Carieră

Modelul organizează procesul de consiliere în șapte etape. Elevul își analizează interesele, valorile, aptitudinile, resursele și barierele, stabilește obiective, compară opțiuni și construiește pașii necesari pentru a ajunge la o decizie fundamentată.

01

Construirea relației

Stabilirea alianței de lucru între consilier și elev

02

Evaluare

Analiza intereselor, valorilor, aptitudinilor, resurselor și barierelor

03

Planificare

Stabilirea obiectivelor și identificarea opțiunilor disponibile

04

Decizie

Compararea alternativelor și alegerea direcției de urmat

05

Realizare

Implementarea pașilor concreți stabiliți în plan

06

Evaluarea procesului

Analiza modului în care s-a desfășurat consilierea și a rezultatelor obținute

07

Urmărirea evoluției

Monitorizarea progresului elevului după încheierea consilierii

Liceu: CIP și CASVE

CIP și CASVE organizează procesul prin care elevul ajunge la o decizie de carieră. Modelul leagă autocunoașterea de explorarea opțiunilor, compararea alternativelor și construirea unui plan de acțiune concret.

Intrare

1. Intrarea în proces
2. Harta deciziei

Explorare

3. Autocunoaștere
4. Explorarea opțiunilor

Selecție

5. Selectarea alternativelor
6. Cercetarea opțiunilor
7. Compararea alternativelor

Plan

8. Planul de acțiune

Liceu: CIP și SCCT

Modelul combină **procesarea cognitivă a informației (CIP)** cu **teoria sociocognitivă a carierei (SCCT)** pentru a susține deciziile educaționale și profesionale ale elevilor de liceu.

CIP — Procesarea Cognitivă a Informației

Urmărește modul în care elevul folosește informațiile pentru a lua o decizie de carieră. Accentul cade pe abilitățile de gândire și pe procesele cognitive implicate în alegerea profesională.

SCCT — Teoria Sociocognitivă a Carierei

Analizează experiențele elevului, **încrederea în propriile capacități**, așteptările privind rezultatele și obiectivele de carieră. Modelul ia în calcul factorii personali și de mediu care influențează traseul profesional.

Adaptabilitate

Modelul urmărește dezvoltarea capacității elevului de a răspunde flexibil la schimbările din mediul educațional și profesional

Decizii educaționale

Susținerea alegerilor privind traseul de studii — profil, specializare, continuarea educației

Decizii profesionale

Orientarea spre domenii și ocupații în acord cu profilul cognitiv și sociocognitiv al elevului

Liceu: modelul bărcii cu pânze

Modelul *bărcii cu pânze* privește dezvoltarea carierei prin patru categorii de factori. Modelul ajută elevul să analizeze alegerea profesională în raport cu propria persoană și cu mediul în care trăiește.

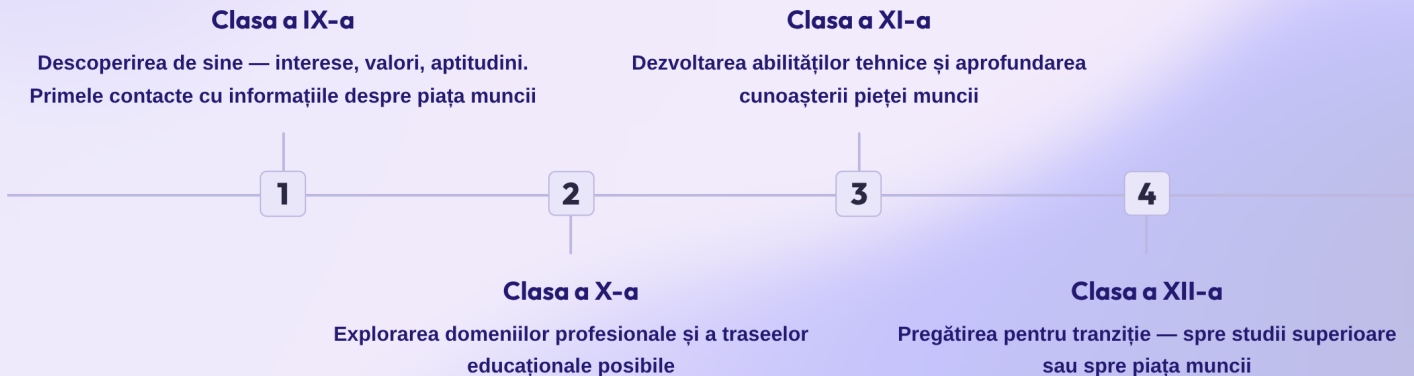

Conceptul central: Alegerea carierei — analizată în relație cu toți cei patru factori

Liceu: Consilierea pentru Forța de Muncă

Modelul propune un proces desfășurat pe parcursul celor patru ani de liceu, legând descoperirea de sine de informațiile despre piața muncii și de dezvoltarea abilităților tehnice necesare tranziției spre studii sau muncă.

☐ Orientarea în carieră începe din primii ani de liceu și continuă progresiv până la pregătirea concretă pentru trecerea spre etapa următoare.

Liceu: Consilierea de grup prin modelare

Modelarea folosește activități și interacțiuni legate de profesii și trasee de carieră. Elevii observă exemple, discută despre acestea și le raportează la propriile posibilități.

Mecanismul modelării

Elevii sunt expuși la modele de rol — persoane care au parcurs trasee profesionale relevante. Prin observare și discuție, ei integrează informațiile în propria imagine despre viitor.

Efecte asociate

Dezvoltarea carierei

Clarificarea opțiunilor și conturarea unui traseu profesional

Încrederea în sine

Creșterea încrederii elevului în capacitatea de a lua decizii profesionale

Dinamica de grup

Schimbul de perspective între colegi amplifică efectele consilierii individuale

Liceu: modelul cvadridimensional

Modelul organizează decizia de carieră în patru direcții. Elevul pornește de la problema pe care trebuie să o rezolve, analizează propriul profil, cercetează mediul socioeconomic și construiește un plan.

1

1. Identificarea problemei

Definirea clară a situației de carieră cu care se confruntă elevul

2

2. Analiza profilului individual

Evaluarea intereselor, valorilor, aptitudinilor și resurselor personale

3

3. Analiza mediului socioeconomic

Cercetarea pieței muncii, a cerințelor profesionale și a contextului social

4

4. Construirea planului de carieră

Elaborarea unui plan concret cu pași realizabili și termene clare

Liceu: modelul Harmoni

Modelul Harmoni analizează alegerea profesională prin patru categorii de factori. Modelul este prezentat în legătură cu orientarea elevilor din **școlile profesionale**. Alegerea carierei este analizată în relație cu persoana și cu mediul din care aceasta face parte.

Personal

Caracteristici și resurse individuale — cine este elevul, ce știe și ce poate face

Sociali

Relații și context interpersonal — familia, colegii, rețeaua de suport

Culturali

Valori și norme culturale — tradițiile și așteptările comunității de origine

Spirituali

Convingeri și sens personal — valorile profunde care ghidează alegerile de viață

Liceu: Abordarea Constructivistă

Consilierea este privită ca proces de construire a traseului profesional. Consilierul și elevul lucrează împreună asupra experiențelor, opțiunilor și direcțiilor posibile.

Principiul central

Elevul nu caută o profesie stabilită exclusiv printr-un profil — el construiește o direcție pe care o poate revizui pe măsură ce acumulează experiențe și informații noi.

Caracteristici ale abordării

Colaborare

Consilierul și elevul lucrează împreună — nu există un răspuns prestabilit

Experiențe ca resurse

Tot ce a trăit elevul devine material de lucru pentru construirea direcției

Revizuire continuă

Direcția poate fi ajustată pe măsură ce elevul acumulează noi informații

Identitate profesională

Construirea unui sens coerent al sinelui în raport cu lumea profesională

De la Gimnaziu la Liceu

Trecerea de la gimnaziu la liceu mută treptat accentul de la explorare spre alegere și planificare. Elevul continuă să se cunoască și să exploreze, dar începe să transforme informațiile în decizii și pași concreți.

GIMNAZIU

Explorare

Mă cunosc

Autocunoaștere — valori, aptitudini, trăsături

Îmi descopăr interesele

Identificarea domeniilor care mă atrag

Explorez

Cercetarea ocupațiilor și traseelor posibile

Caut informații

Colectarea datelor despre piața muncii

Descopăr posibilități

Conturarea unui orizont de opțiuni

→

LICEU

Decizie și planificare

Clarific

Aprofundarea cunoașterii de sine și a opțiunilor

Compar alternative

Evaluarea opțiunilor în raport cu propriul profil

Aleg o direcție

Decizia fundamentată privind traseul profesional

Construiesc un plan

Elaborarea pașilor concreți spre obiectiv

Trec la acțiune

Implementarea planului și monitorizarea progresului